

DIANA RAJCHEL

MABON

Rytuały, przepisy i zaklęcia na
równonoc jesienną

DIANA RAJCHEL

MABON

*Rytuały, przepisy i zaklęcia na
równonoc jesienną*

Tytuł oryginału:
Mabon. Rituals, Recipes & Lore for the Autumn Equinox

Tłumaczenie: Emila Niedzieska
Redaktor prowadzący serii: Dominika Dudarew
Redakcja: Anna Strożek
Korekta: Ewa Karczewska
Projekt okładki: Marcin Homan, www.designpartners.pl
Skład: skladigrafika@gmail.com
Ilustracje w książce: Mickie Mueller

MABON
RITUALS, RECIPES & LORE FOR THE AUTUMN EQUINOX
Copyright © 2015 by Diana Rajchel
All rights reserved
Published by Llewellyn Publications
Woodbury, MN 55125 USA
www.llewellyn.com

Copyright © for Polish edition by ILLUMINATIO Łukasz Kierus 2015

Wszelkie prawa do polskiego przekładu i publikacji zastrzeżone. Powielanie i rozpowszechnianie z wykorzystaniem jakiejkolwiek techniki całości bądź fragmentów niniejszego dzieła bez uprzedniego uzyskania pisemnej zgody posiadacza tych praw jest zabronione.

Wydanie 1
Białystok 2015
ISBN: 978-83-64645-88-4

Bądź na bieżąco i śledź nasze wydawnictwo na Facebooku:
www.facebook.com/illuminatiopl

www.illuminatio.pl

Wydawnictwo ILLUMINATIO Łukasz Kierus
E-mail: wydawnictwo@illuminatio.pl
Dział handlowy: zamowienia@illuminatio.pl

Pełna oferta wydawnictwa jest dostępna na stronie www.illuminatio.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp do serii Sabaty	7
<i>Wybierz się w podróż przez Koło Czasu</i>	8
<i>Stosunek nowoczesnych pogan do Koła Czasu</i>	14
Stare praktyki	19
<i>Astrologia równonocy jesiennej</i>	23
<i>Jesteśmy tacy jak nasi przodkowie</i>	24
<i>Aidan Kelly i Mabon</i>	25
<i>Misteria eleuzyńskie</i>	28
<i>Umierający bóg</i>	29
<i>Rytualne kozły ofiarne</i>	32
<i>„John Barleycorn”</i>	33
<i>Święto plonów</i>	34
<i>Ostatnia kępa</i>	35
<i>Słomiane kukły</i>	35
<i>Interesy w czasie zbiorów</i>	37
<i>Święto plonów</i>	38
<i>Święty Michał Archanioł</i>	39
Nowe praktyki	43
<i>Inne formy pogańskiego świętowania jesieni</i>	45
<i>Druidzi</i>	47
<i>Poganie helleńscy</i>	47
<i>Hitenowie</i>	48
<i>Czarnoksiężstwo tradycyjne</i>	48
<i>Neopoganie</i>	49
<i>Czarodziejstwo eklektyczne</i>	49
<i>Poganie celtyccy</i>	49
<i>Stregheria</i>	50
<i>Współczesne święta plonów</i>	50
<i>Wrześniowe żydowskie święta</i>	52
<i>Święto dziękczynienia</i>	54

<i>Sugerowane czynności</i>	55
<i>Uroczyści Mabon</i>	67
Zaklęcia i wróżby	71
<i>Zaklęcia Mabon</i>	73
<i>Zaklęcia i wróżby</i>	91
Receptury i rękodzieło	95
<i>Receptury</i>	97
<i>Rękodzieła z okazji święta Mabon</i>	116
<i>Dekoracje na święto Mabon</i>	132
Modlitwy i inwokacje	135
<i>Inwokacja do Isztar</i>	140
<i>Inwokacja do Tammuza</i>	140
<i>Inwokacja do Demeter</i>	141
<i>Inwokacja do Kory</i>	142
<i>Inwokacja do Persefony</i>	143
<i>Inwokacja do Plutona</i>	143
<i>Inwokacja do Plutona i Persefony</i>	144
<i>Inwokacja do Mabon</i>	145
<i>Inwokacja do Modron</i>	146
<i>Inwokacja do Dionizosa</i>	146
<i>Inwokacja do Bachusa</i>	147
<i>Inwokacja do Apollo</i>	148
<i>Inwokacje do Bogini i Boga</i>	149
<i>Inwokacja do Bogini</i>	149
<i>Inwokacja do Boga</i>	149
<i>Inwokacja do Pana i Pani</i>	150
<i>Inwokacja do ciemnej noc y duszy</i>	150
<i>Podziękowanie</i>	152
<i>Modlitwa dziękczynna</i>	152
<i>Modlitwa dziękczynna za plony</i>	153
Rytuały świąteczne	155
<i>Rytuał Mabon Dla osób praktykujących w pojedynkę</i>	158
<i>Rytuał Mabon dla par</i>	167
<i>Rytuał Mabon dla grupy</i>	173
Pojęcia związane z sabatem Mabon	187
Polecane lektury	201
Bibliografia	203
O Autorce	209

STARE
PRAKTYKI

W OKRESIE ŻNIW świętowało się coś więcej niż tylko zakończenie prac w danym sezonie; świętowało się zdolność do przetrwania zimy. Najbardziej znanymi spośród tego typu świąt były Misteria Eleuzyjskie, czyli tygodniowe święta obchodzone w starożytnej Grecji przypadające na okres blisko Równonocy Jesiennej. Mabon jest współczesnym dodatkiem do celebracji zebranych plonów, poświęcenia i przetrwania. Wiccańskie często postrzegają go jako pogańskie Święto Dzięczczynienia, podczas gdy ci, którzy uznają kojarzone ze świętami mity o umierającym bogu, traktują Mabon jako swego rodzaju pogańską Wielkanoc. W czasie Mabon dziękuje się nie tylko za jedzenie, ale także za ofiarę poniesioną po to, aby przeżyć.

Sabaty wyznaczają sezonowe punkty najbardziej znane z brytyjskiego punktu widzenia, gdzie równonoc przypada na wrzesień i marzec, a przesilenia na czerwiec i grudzień. Większość pogan z półkuli południowej zakłada, że religia naturalna musi oddawać hołd naturze takiej jaka jest, więc przesuwają swoje praktyki, aby dopasować je do miejsc, w których żyją. Nie każdy bowiem mieszka tam, gdzie pada śnieg, są częste opady deszczu lub lato rzeczywiście kończy się w określonym

momencie w okolicach święta Samhain*. Być może w twoim miejscu zamieszkania drzewa pomarańczowe przestają rodzić owoce, ale dojrzewają inne warzywa. Morze staje się też lekko wzburzone. Chłodniejsza aura zmusza cię do założenia raniem swetra tylko po to, aby później się go pozbyć, zamiast przywdziewać płaszcz i kozaki.

Równonoc przypada wtedy, gdy płaszczyzna równika przechodzi przez środek słońca. Dzieje się tak dwa razy w roku: w Równonoc Wiosenną i Równonoc Jesienną. Skutkiem tego północna i południowa półkula ziemi są równomiernie oświetlone. Dla mieszkańców w pobliżu równika równonoc jest jednym z dwóch momentów w roku, kiedy słońce znajduje się w punkcie podłonecznym – punkcie, nad którym słońce znajduje się w zenicie, czyli który jest bezpośrednio nad głową.

Gdy taka sytuacja ma miejsce w marcu, półkula północna z dnia na dzień staje się coraz bardziej oświetlona (podczas gdy półkula południowa coraz mniej). We wrześniu połówki ziemi wymieniają się światłem. Dla osób mieszkających w pobliżu równika wizualna strona tej wymiany jest mniej spektakularna. Szerokości geograficzne między równikiem a biegunem północnym lub południowym doświadczają dni z równym – lub prawie równym – podziałem na światło i mrok.

Taki podział i związane z nim komplikacje sprawiają, że nie da się przewidzieć dokładnie terminów zbiorów i z tego powodu Mabon często obchodzi się przez kilka dni zamiast zgodnie z tradycyjnie wyznaczonymi dniami, tj. 20 lub 21 września. Rów-

---

* Samhain – najważniejsze celtyckie święto związane z zakończeniem żniw i roku według kalendarza celtyckiego, umownie 31 października / 1 listopada (przyp. tłum.).

nonoc nie jest tylko jednodniowym wydarzeniem. W zależności od miejsca może trwać od dwóch do trzech dni. Z uwagi na to, że zgodnie z tradycją Równonocy Jesiennej uwagę skupia się na pracy w polu, dodanie kilku dni dla złapania zmieniającego się światła ma sens. Tylko nieliczni rolnicy i ogrodnicy mogą zebrać swoje plony w jeden dzień. Żniwa to proces, który trwa tygodniami, a czasami miesiącami. Wiąże się z gromadzeniem płodów rolnych, przesiewaniem, układaniem w stosy, marynowaniem, pieczeniem i robieniem przetworów. A wraz z ubywaniem światła prace te należy wykonywać coraz szybciej.

ASTROLOGIA RÓWNONOCY JESIENNEJ

Astrologia zajmuje się czymś więcej niż tylko określaniem osobowości; znamionuje ona również sezony i do pewnego stopnia może oznaczać działania właściwe dla danej pory roku. W przypadku Mabon Równonoc Jesienna ma miejsce wtedy, kiedy słońce wchodzi w znak Wagi. Jej symbol jest tutaj wyjątkowo trafny. Znak przedstawiający równowagę i ostrożną ocenę jest najbardziej pożądaną postawą podczas przygotowywania się do nadchodzącej trudniejszej pory roku. W okresie żniw należy podjąć decyzję dotyczącą tego, co przechować, a co skonsumować. Co powinniśmy zostawić, aby zgniło w ziemi? Jakie cebulki powinniśmy zasadzić, aby siły natury mogły zadziałać podczas Równonocy Wiosennej? Bez czego możemy się bezpiecznie obyć w czasie zimy?

Dla tych, którzy planują swoje życie według zasad astrologicznych, Waga i Równonoc Jesienna oznaczają czas zbiorów

tego, co urosło w ciągu ostatniego roku, oraz chwile na uczciwe przyjrzenie się temu, czemu trzeba pozwolić odejść. Nie musisz odrzucać wszystkiego od razu – działanie zgodnie z owymi astrologicznymi i sezonowymi cyklami daje nam trochę czasu na dokonanie subtelnych podziałów. Wejście w ten znak można również wykorzystać dla podjęcia środków ostrożności. Zainicjuj plan oszczędnościowy. Zaszczep się przeciw grypie. Złóż zlecenie na zablokowanie do swoich danych.

JESTEŚMY TACY JAK NASI PRZODKOWIE

Od naszych przodków nie różnimy się tak bardzo, jak mogłoby się nam wydawać. Nadal nasze życie jest uzależnione od żywności – uzyskiwanej pracą rąk własnych czy też rolnika – kolejnych pór roku, zmieniającej się pogody oraz warunków środowiskowych, bezpośrednio wpływających na nasze codzienne życie. Jednocześnie postęp technologiczny zmienił nasze uzależnienie od rolnictwa.

Otacza nas to samo, co naszych przodków – ziemia, woda i powietrze. Wprawdzie często mówimy o sobie, że składamy się w jednej połowie ze swojego ojca, a w drugiej ze swojej matki, jednak rzeczywistość jest znacznie bardziej skomplikowana. Jesteśmy złożeni w połowie z przodków swojej matki, a w drugiej z przodków swojego ojca. Nie stanowimy jedynie pochodnej poprzedzającego nas pokolenia. Jesteśmy kompleksowym wynikiem historii. Nawet najbardziej zwyczajne życie zawiera w sobie pradawne dziedzictwo, wyrażone w postaci zwojów he-

lisy DNA i połączeń zapoczątkowujących nowy byt, nowe spojrzenie na wszystko, co dotychczas nastąpiło.

Niektórzy nie muszą szukać daleko pośród duchowych zażyłości, aby zobaczyć, że przodkowie nadal są z nimi. Inni odczuwają potrzebę dodania czegoś więcej do tej opowieści, wyjaśnienia różnych powiązań i interakcji. Starożytne mity miały dostarczać takich wyjaśnień. Wszystkie odnosiły się do głębokiej prawdy, która ubrana w fikcję była łatwiejsza do przekazania. Paganie często sięgają do tych mitów, aby pomóc w duchowym zrozumieniu wszechświata. Niektóre z nich stanowią wspomnienia naszych przodków, szeroko ujęte i zestrojone z naturą. Pozostałe historie, takie jak opowieści o Izydzie, Ozyrysie lub Demeter i Persefonie, są pełne miłości, strat, planów dotyczących przetrwania i innych nieuchronnych zmian w życiu, jakich doświadcza człowiek aż po dziś dzień...

AIDAN KELLY I MABON

Współczesne święto pogańskiej Równonocy Jesiennej mianem Mabon ochrzcił Aidan Kelly. Wcześniej praktykujący pogańskie religie nazywali to sezonowe święto po prostu Jesienią lub Równonocą Jesienną. Dawni wiccanie obchodzili główne święta ognia podczas sabatów kwartalnych w czasie najbliższej pełni księżyca. Kiedy Kelly stał się jednym z wiccan, uroczystości sabatu związane były z rytuałem, po którym następowała uczta podczas każdego z czterech najważniejszych świąt ognia (Imbolc, Beltane, Lammas i Samhain). Ponieważ cztery świę-

ta ognia miały nazwy celtyckie, Kelly próbował dopasować je do saksońskich nazw określających słoneczne kwartalne święta równonocy i przesilenia. Niestety nie mógł znaleźć pradawnej nazwy saksońskiego święta, która dobrze korespondowała by z motywem wiccańskiej Równonocy Jesiennej.

Kelly odkrył, że do emocjonalnego charakteru święta pasują Misteria Eleuzyjskie, ale nie chciał wprowadzać greckiej nazwy do ustalonego celtycko-saksońskiego schematu. Z uwagi na to, że nie mógł znaleźć saksońskiej nazwy, sięgnął do sąsiednich celtyckich źródeł. Zajrzał do opowieści o Mabonie (w oryg. *Mabon ap Modron*), którego imię oznaczało „syn matki”, i uznał, że postać ta tematycznie odpowiada Persefonie, której imię z kolei oznaczało „córkę matki”. Dostrzegł duchowe powiązanie z matką boginią, której skradziono dziecko. Choć dla Kelly’ego duchową inspiracją były Misteria Eleuzyjskie, wykorzystał on celtycką nazwę *Mabon*, aby osiągnąć przynajmniej częściową spójność nazewnictwa sabatów.

W skrócie historia o Mabon opowiada o niemowlęciu, które zostało skradzione matce i uwięzione. Jego uwolnienie stało się celem mitycznego bohatera Culhwch. Musiał on odszukać Mabona, który miał mu pomóc upolować dziką będącego wcześniej królem, by zdobyć rękę Olwen. Kelly zauważył, że istnieją pewne podobieństwa do mitu o Persefonie: „Mabon może być postrzegany jako postać, która uosabia europejski koncept niemowlęcia na wygnaniu i jego powrót. [...] Mit wskazuje na rozłąkę młodzieńczego boga z matką, wielką boginią, i wynikające z tego faktu spustoszenie kraju, który się odradza, kiedy młody bóg ponownie łączy się z matką” (Hughes, 73).

W Księdze Taliesin Mabon naśladuje psychopompa* i zostają mu przypisane jego cechy, co czyni go doskonałym przedstawicielem Równonocy Jesiennej: „Maponos jest postrzegany jako bóg, który przemierza zmienną granicę między światem umarłych i żywych, królestwem światła i ciemności; mając dostęp do obu światów, jest przydatny tym, którzy potrzebują atrybutów zarówno jednego, jak i drugiego świata. Dla Mabon płodność, narodziny i śmierć stanowią po prostu dwie strony tego samego medalu; obie są potrzebne” (Hughes, 74).

Chociaż w literaturze Mabon nie jest bezpośrednio kojarzony z równonocą, Kelly uważa, że Celtowie obchodzili niektóre święta podczas Równonocy Jesiennej, powołując się na astronoma sir Freda Hoyle’a, który ustalił to podczas badań nad Stonehenge. Hoyle odkrył, że szereg otworów nazywanych „Aubrey Holes” pokrywało się z zaćmieniami, dzięki czemu światło padało na nie dokładnie w momencie równonocy. Okazało się, że Stonehenge służył jako kalendarz proroczy i z pewnością wskazywał daty równonocy i przesilenia, dlatego odkrycie Hoyle’a potwierdziło przypuszczenia Kelly’ego, że również dla starożytnych pogan na Wyspach Brytyjskich daty te miały pewne kulturowe znaczenie.

Heroiczna mitologia celtycka jest zdecydowanie najbardziej popularna podczas wiccańskich uroczystości, więc chociaż sabaty mają pewien charakter duchowy, nie są konieczne do przyjmowania określonych opowieści danej kultury tak jak podczas liturgii. W czasie święta Mabon dziękuje się za zbiory i ofiary poniesione przez innych po to, aby zapew-

* Psychopomp – łac. *psychopompus* = „przewodnik dusz” (przyp. tłum.).

nić przetrwanie. W wielu kulturach kilka mitów porusza ten sam motyw.

MISTERIA ELEUZYJSKIE

Jak wspomniano wcześniej, w starożytnej Grecji Misteria Eleuzyjskie były sakralnymi świętami plonów. Choć archeologom i historykom udało się poskładać w całość niektóre praktyki tego święta, wciąż sporo z nich pozostało niewyjaśnionych, w tym także to, dlaczego tak wiele części z tych uroczystości osnute było tajemnicą. Wpływ owych Misteriów objął całą Europę; niejedyn uczonej spekulował, że późniejsze pogańskie tradycje związane ze zbiorami mają swoje korzenie w Eleusis.

Podstawą Misteriów była historia Demeter i Persefony (Kory). W tej opowieści Pluton zakochał się w Persefonie, więc porwał ją, kiedy ta się bawiła, i zabrał do królestwa Hadesu. Demeter, dowiedziawszy się o zaginięciu córki, zaczęła szukać jej na całej ziemi. Kiedy w końcu powiedziano jej, że to Pluton uwięził jej dziecko, Demeter sprawiła, że na ziemi nic nie chciało rosnąć. Zeus zdał sobie sprawę, że ludzie głodują i zaczynają umierać, postanowił więc ustąpić i zaczął domagać się od Plutona, aby ten uwolnił Persefonę. Niestety, córka Demeter, przebywając w piekle, zjadła sześć nasion owocu granatu, a ponieważ spożyła pokarm umarłych, stała się częścią tego królestwa, co według prawa natury uniemożliwiało wzniesienie się do świata żywych. Demeter pozostawała nieugięta i nie chciała się zgodzić na to, by cokolwiek mogło wyrosnąć na ziemi. Zeus za pomocą swojego posłańca Hermesa wynegocjował częściowe

uwolnienie Persefony i w ten sposób córka Demeter powracała na ziemię każdej wiosny i odchodziła na jesień, aby rządzić umarłymi u boku swojego męża.

Nikt nie wie wszystkiego na temat wydarzeń, które ukrywano podczas Misteriów Eleuzyjskich, chociaż uczeni posiadają strzępki informacji na temat owych praktyk i wiedzą, że starożytni Grecy traktowali je bardzo poważnie. Święta Wielkich Misteriów odbywały się raz na cztery lata w Eleusis i trwały dziewięć lub dziesięć dni. Zawsze rozpoczynały się podczas pełni księżyca, przed Jesienną Równonocą. Częścią uroczystości był orszak, podczas którego rolnicy trzymali święty kosz na uświęconym wozie, krzyżąc „Chwała Demeter”. Przypuszcza się, że uczestnicy święta bogini Demeter składali w ofierze ciężarną lochę.

Według Aidana Kelly’ego w kulminacyjnym momencie sadzano na huśtawce lekko odurzonego małego chłopca i popychano go na niej w gigantyczne ognisko; huśtawka wracała z baranem zamiast chłopcem. W pewnej chwili słychać było gong i pojawiała się kapłanka od Persefony. Wiele znanych symboli tradycji Misteriów Eleuzyjskich, takich jak zboże i nasiona, jest również symbolami nowoczesnych pogańskich zbiorów i tradycji misteriów.

UMIERAJĄCY BÓG

Złota Gałąź (The Golden Bough) autorstwa Jamesa Frazera, przełomowe antropologiczne dzieło z końca XIX wieku, miała wpływ na spirytualistyczne ruchy XX wieku, które to z kolei oddzia-

ływały na rozwój nowoczesnego pogaństwa. Wiele z tego, co zakładał autor, stało się podwaliną nowoczesnej myśli magiczno-religijnej, zwłaszcza fragmenty związane z Mabon.

Badania Frazera na temat wątków dotyczących Boskiego Króla pasują do tych związanych z Mabon, jako że odnoszą się do zbiorów, śmierci i ofiary. Wielu pogan odnajduje takie znaczenie w zbiorach plonów i mitach na temat śmierci, które są podobne w różnych kulturach. Dionizos, bóg wina i zabawy, umierał, kiedy jego matka zmarła, będąc z nim w ciąży. W ostatniej jednak chwili został uratowany przez swego ojca Zeusa. Z kolei Adonis, kochanek Afrodyty, zmarł po tym, jak podczas polowania rozgniewał Artemisa. Ich śmierć stanowi alegorię cyklu zbiorów.

W tych mitach każdy z bogów zostaje wskrzeszony sezonowo w swojej dawnej postaci lub w nowym wcieleniu na swoje podobieństwo z początku opowieści. Wiccano-chrześcijanie mogą identyfikować motyw śmierci i odrodzenia się w czasie zbiorów ze śmiercią i zmartwychwstaniem Jezusa Chrystusa. Niektórzy mogą także odnaleźć podobieństwa w historii o Chrystusie do mitów o umierającym bogu oraz do babilońskiego boga Tammuz. Wspomniany w Biblii Tammuz godzi się ze swoim losem, co jest uderzająco podobne zarówno do mitów o bogach plonów, jak i opowieści o Jezusie. Kiedy Tammuz zmarł w Babilonie, kobiety płakały nad jego grobem, tak jak płakano nad grobem Chrystusa, który potem zmartwychwstał. Podobieństwa te wskazują na motywy duchowe odnoszące się do chrześcijańskiej Wielkanocy. Samo chrześcijaństwo miało również tradycyjne misterium życia i śmierci Chrystu-

sa, tak jak dawni i współcześni poganie mają swoje misterium życia i śmierci.

Misteria greckie przekazywały tajniki uprawy i związku między pokarmem a śmiertelnością. Frazer mówi o tych praktykach misteryjnych następująco:

Wciąż myślano, że uczestnicząc w określonych magicznych obrzędach, ludzie będą w stanie pomóc bogu, który stanowił prawo życia, w jego walce z przeciwstawnym mu prawem śmierci. Wierzyli, że mogą wzmocnić jego słabnącą energię, a nawet sprawić, że powstanie z martwych.

W bardziej subtelnym tonie duchowe tematy święta Mabon podkreślały także ofiarę przywództwa. Każdego roku przywódca – bóg musiał umrzeć, by zapewnić przetrwanie swoim ludziom. Ponieważ umierający bóg reprezentował boga wegetacji, zwykle postrzegano to na najbardziej podstawowym poziomie przetrwania. W historii o Izydzie i Ozyrysie opowieść wykracza poza przetrwanie w sensie dosłownym i sięga do jej metafory. Kiedy Set, wróg Ozyrysa, rozszarpał go na kawałki, ten został wskrzeszony dzięki Izydzie i jej poddanym, którzy składali części jego ciała. Bez Ozyrysa ziemia nie dostarczała pożywienia. Brakowało energii boga wegetacji, tak jak jego przywództwa, które podtrzymywało ludzi na duchu w trudnych porach roku. Motyw przywództwa pojawił się także w opowieściach o królu Arturze, Dionizosie oraz Jezusie Chrystusie. W każdej z nich bóg poświęcał swoje życie na ziemi dla swego ludu.

Z racji owego związku z nieuchronnością śmierci Mabon jest porą zbiorów i żalu. Złagodzenie tego smutku jest rolą przywódcy, który jest w stanie podnieść morale wśród ludu. Kiedy bóg ziemi odchodzi, przywództwo obejmuje bogini ziemi. Po pochowaniu przez ludzi umierającego boga zaczyna się proces odejścia bogini, a to oznacza święto Samhain. Starożytni Grecy śpiewali pieśni żałobne podczas zbierania plonów, w Egipcie żniwiarz wycinał kilka pierwszych kęp, zanim bił się w pierś w żałobie, a w Niemczech zbieranie plonów rolnicy często wiązali ze śmiercią. Europejscy rolnicy w okresie preindustrialnym na swojej gospodarce wciąż praktykowali niektóre z tych rytuałów smutku.

RYTUALNE KOZŁY OFIARNE

W starożytnym świecie powszechną praktyką było poświęcenie rytualnego kozła ofiarnego. Praktyka ta, w której osoba lub zwierzę przejmowało „grzechy” ludzkości, reprezentowała umierającego boga poświęcającego swoje życie dla kraju i jego mieszkańców. Duchowe motywy łączą się z nowoczesnym sabatem na głębszym poziomie, choć nie zawsze miało to miejsce podczas Jesiennej Równonocy. Podczas Thargelia, uroczystości z okazji zakończenia zbiorów obchodzonej ku czci Apollo, mieszkańcy prowadzili przestępcę przez miasto. Na przedmieściach go chłostano. Czasami władze miasta dokonywały egzekucji na sprawcy, innym razem wyganiaли go z miasta. Rytuał ten symbolizował akt oczyszczenia całej społeczności. Usunięcie przestępcy oznaczało bowiem oczyszczenie miasta. Wraz ze zbliżaniem się zimy niektórzy chłopci przeprowadzali przez mia-

sto kozę, a następnie wyprowadzali ją poza jego granice i zabijali w celu oczyszczenia społeczności z wszelkiego zła. Wyprowadzanie przestępcy lub kozy symbolizowało także wygnanie z płonów robaictwa. Starożytni Grecy chłopci składali w ofierze dzikie świny, co miało być sposobem na utrzymanie szkodników – owych świń! – z dala od upraw.

Chociaż składanie ofiary z kozła nie jest celową pogańską praktyką rytualną, to symbolika składanej w ofierze osoby i wypędzanych szkodników jest podobna do duchowego aspektu Mabon. Upatrujemy w niej męskiej postaci, która nabiera niszczycielskiej mocy, a następnie usuwa zło, by zapewnić wspólnocie przetrwanie.

„JOHN BARLEYCORN”

„John Barleycorn” to brytyjska ludowa piosenka, która uczy – za pomocą czarnego humoru – procesu zbioru ziaren zbóż. Sam Barleycorn symbolizuje zebraną roślinność. Funkcjonuje jako symbol umierającego boga i jednocześnie rytualny kozioł ofiarny. Śpiewka, w uroczystym żartobliwym tonie, nawiązuje do ofiarnego charakteru zbiorów. Może dotyczyć przejścia, jakiego doświadczają niektóre społeczności, od faktycznej do metaforycznej praktyki składania kozła w ofierze, kiedy to kukły stają się samymi ofiarami. Refren: „John Barleycorn musi umrzeć” wyjaśnia, że owa postać musi oddać swoje życie i krew ziemi, tak aby ta miała co zwrócić, kiedy nadejdzie wiosna. Ta ludowa piosenka pokazuje wyraźny związek między ofiarą – rzeczywistą lub symboliczną – a uczynieniem ziemi płodną.

SPODOBAŁ CI SIĘ FRAGMENT
KTÓRY PRZECZYTAŁEŚ?

Zamów książkę

MABON

Rytuály, przepisy i zaklęcia
na równonoc jesienną

w [księgarni Illuminatio](#)

SPRAWDŹ PEŁNĄ OFERTĘ WYDAWNICTWA NA

www.illuminatio.pl

Bądź na bieżąco i śledź nasze
wydawnictwo na **Facebooku**:
www.facebook.com/illuminatiopl

Książki wydawnictwa Illuminatio
znajdziesz również w **Magicznej Galerii**
www.CzaryMary.pl